

Ministerie van Landbouw Natuur en Visserij

Putten, 7 augustus 2019

Kenmerk: B4223

Betreft: zienswijze internetconsultatie excretieforfaits

Geachte heer, mevrouw,

Wij zijn de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV), een vereniging die als doel heeft het behartigen van belangen van de melkveehouders. Dit gaat o.a. over gunstige voorwaarden voor redelijke inkomens, totstandkoming beleid en regelgeving zoals bijvoorbeeld natuur- en milieu aangelegenheden.

Algemene reactie

Het heeft de NMV zeer verbaasd dat deze consultatie midden in de vakantieperiode valt en er maar vier weken de gelegenheid is om een reactie te geven. Daarnaast zijn er ook nog andere consultaties in deze zelfde periode die voor de landbouw van groot belang zijn. Naast alle onzekerheden m.b.t. het stikstofbeleid en alle extra werkzaamheden op de bedrijven met deze droge periode wordt er ook nog verwacht dat veehouders en andere direct belanghebbende zich verdiepen in het voorliggend consultatie

Als ministerie bent u altijd zo beducht van de administratieve lastendruk bij ondernemers maar helaas is daarvan weinig te merken. Wij als NMV maar ook onze leden ervaren deze consultatie van wijzigingen in de regelgeving als lastendruk verhogend.

Herzien door meten

De NMV heeft met belangstelling kennis genomen van deze consultatie.

Het feit dat de excretienormen voor stikstof en fosfaat worden herzien, vindt NMV een goede ontwikkeling. Als NMV hebben we al vaker onze twijfels uitgesproken over de excretienormen, gezien de ontwikkelingen die in de melkveehouderij plaats vinden op het gebied van voer- en management-maatregelen. We betreuren het dat ook voor deze wijziging er vooral weer gerekend en berekend is en veel te weinig gemeten. Wij vinden het belangrijk dat er gerekend wordt met gemeten normen.

Het heeft de NMV bevreemd dat er extra wijzigingen in deze regeling opgenomen zijn die niet eerder in overleggen met de sector gedeeld zijn.? Waarom is het ministerie hierin niet transparant geweest?

Wij zijn verrast dat naast het verlagen van de excretienormen en het uitbreiden van de excretietabel, met extra categorieën voor melkveeproductie boven 10.624 kg en onder 5.624 kg melk per koe, ook nog andere wijzigingen in de conceptregeling zijn opgenomen.

Nieuwe categorieën wijzigingen

Zo is er een derde ongewenste categorie (103) voor jongvee bijgekomen, jongvee ouder dan 2 jaar. Juist bij weidende bedrijven kan er ouder jongvee zijn, omdat ze minder op stal zijn voor de kunstmatige inseminatie. Een extra code voor jongvee ouder dan 2 jaar kan voor dierwelzijn en diergezondheid minder positief gaan uitpakken. Veel bedrijven zullen hun bedrijfsmanagement aanpassen zodat alle runderen voor 2 jaar afkaveren. Maar daarvoor zijn de juiste en zeer uitgebalanceerde opfok-tools nodig die soms tegenstrijdig kunnen zijn met andere doelstellingen. Al met al zal deze wijziging een ongunstige invloed hebben op duurzaamheid en milieu. De NMV is van mening dat voor jongvee net als nu twee codes voldoende is 101 (jongvee jonger dan 1 jaar) en 102 (jongvee van 1 jaar en ouder) en code 103 dient niet opgenomen te worden in de wijzigingsregeling.

Een ander opmerkelijke verandering is dat melkkoeien die afgemest worden pas in categorie (120) weide- en zoogkoeien vallen, vanaf 12 maanden na de geboorte van het laatste kalf. Dat is een ongewenste situatie die niet praktisch gerelateerd is. Koeien die hoog drachtig zijn mogen niet geslacht worden en het kan gebeuren dat er na de geboorte meteen een afmestperiode volgt zonder dat er nog gemolken wordt. Daardoor gaat de P205 van 26.9 kg naar maximaal 119 kg P205 en 27,4 kg naar maximaal 184 kg N.

Verder voorziet de NMV problemen met het verkopen van melkkoeien aan vetweidebedrijven/vleesveebedrijven. Dat zijn geen melkveebedrijven en daar zal de koe niet op code 100 aangevoerd kunnen worden maar alleen als koe met code 120.

Afmesten van melkkoeien wordt hierdoor onmogelijk.

De tekst: "vanaf 12 maanden na de geboorte van het laatste kalf", zal leiden tot veel onduidelijkheid, onuitvoerbaarheid wat we als NMV zeer onwenselijk vinden.

Daarom verzoeken we u vriendelijk doch dringend om de omschrijving van code 120 niet te veranderen maar de omschrijving te behouden zoals die heden is, "weide- en zoogkoeien (koeien die ten minste eenmaal hebben gekalfd niet zijnde melk- en kalfkoeien)

De code 120 omschrijving dient onveranderd zoals die nu van toepassing is te blijven.

De normen in diercategorie 121 en 122, waarin zowel stieren als koeien en ossen ondergebracht kunnen worden, worden meer dan verdubbeld. In een stalsysteem met drijfmest produceert een dier volgens de huidige normen 4,2 kuub mest; volgens de nieuwe normen wordt dat 8,4 kuub. De stikstofproductie stijgt van 28,2 naar 53,0 kilo N per jaar, de hoeveelheid fosfaat gaat van 9,7 naar 21,7 kilo. Bij veehouderijbedrijven met vaste mest gaat de productie van 25,6 kilo stikstof naar 42,2 kilo, de fosfaatproductie van 9,7 naar 21,7 kilo. Wanneer wordt gekeken naar volumes gaat de productie van 2,2 naar 5,3 kuub mest.¹

Deze wijzigingen in een zeer forse toename van kuub mest en de aanzienlijke verhoging van de excretienormen van stikstof en fosfaat zijn voor de NMV onbegrijpelijk.

De NMV mist hier de wetenschappelijke onderbouwing.

---

¹ Boerderij.nl, 24 juli 2019

De NMV wenst zekerheid dat door omschrijvingen geen wijzigingen ontstaan voor het moeten hebben van fosfaatrechten volgens de Beleidsregel fosfaatrechten jongvee.² In het specifiek doelt de NMV op de nuchtere kalveren die ouder dan 14 dagen het melkveebedrijf verlaten om elders als vleesvee afgemest te worden. Het is in het belang van de zorg voor het kalf dat na 14 dagen geen fosfaatrechten nodig zijn voor een niet melkveehouderij bestemming.

Gevolgen

Bovendien zullen deze wijzigingen de nodige gevolgen hebben voor onze leden want zij kregen op 2 juli 2015 geen rechten voor deze weidekoeien en het oudere jongvee. Ook voor zelfzuivelaars en voor bedrijven met vleesvee veranderen de excretienormen en zullen de nodige gevolgen hebben. Melkveehouders met een vleesveetak zijn niet vrijgesteld van fosfaatrechten. Hoe wordt met deze bedrijven omgegaan en welke oplossingen komen daarvoor?

Deze wijzigingsregeling strookt niet met de kringloopvisie van minister Schouten. Het zal zorgen voor verdere intensivering van de melkveehouderij, minder weidegang voor jongvee en vleesvee, melkkoeien kunnen niet meer afgemest worden en dus eerder dan wenselijk worden afgevoerd en geslacht. De markt voor weideveebedrijven valt weg. Het afmesten van eigen melkvee is een milieu en klimaatvriendelijke oplossing voor hoogwaardig vlees waar in Nederland behoefte aan is. Maar wanneer daarvoor meer fosfaatrechten nodig zijn en meer grond en mestopslag, zal dat weer extra problemen veroorzaken voor bedrijven.

De minister heeft in het wetsvoorstel geen berekening gemaakt wat de actualisatie excretieforfaits betekent voor de nationale fosfaat- en stikstofproductie, alsmede de schotten tussen melk- en vleesvee, terwijl die informatie er volgens NMV wel behoort te komen voor dat de Kamer verder kan beslissen.

Ook lijkt het de NMV verstandig om ook een berekening te maken wat deze wijzigingen betekenen voor de fosfaatrechten.

NMV betreurt het dat nog steeds de gebruiksnormen worden berekend op basis van aannames, en onzekerheden. Waarbij er grote afwijkingen per diersoort zijn. Het bevreemd de NMV ook dat het jaar 2018 niet meegenomen is in de berekeningen. Waarom zijn die cijfers niet meegenomen? Hierdoor neemt het vertrouwen in de wetenschappelijke onderbouwing bij de sector verder af.

Volgens onze bronnen heeft Stichting Mesdagfonds in april een aantal wetenschappers (WUR) de opdracht verstrekt om de excretie van melkvee te onderzoeken en in beeld te brengen aan de hand van de laatst beschikbare praktijkgegevens.

---

² **Beleidsregel van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 18 juli 2018, nr. WJZ/18044127, houdende regels over de toepassing van artikel 21b van de Meststoffenwet op jongvee voor de vleesveehouderij (beleidsregel fosfaatrechten jongvee)**

Mesdag WUR onderzoek

Dit onderzoek zal in concept gereed zijn eind augustus en in definitieve vorm rond de derde week september 2019. NMV vindt daarom de start van deze consultatie te vroeg. Er dient rekening gehouden te worden met dit Mesdag WUR-onderzoek voordat er bedrijven benadeeld worden. Wij adviseren te wachten op de nieuwe WUR onderzoek en dan vervolgens rekening houdend met deze zienswijze een nieuwe consultatie uit te roepen.

Het zou vreemd zijn als u met uw bedrijfsgegevens inclusief dieren en melk van 2 juli 2015, de referentiedatum voor de fosfaatrechten, in één keer veel meer fosfaatrechten nodig zou hebben, terwijl er niets is gewijzigd. Het stelsel van fosfaatrechten koppelt de hoogte van het fosfaatrecht uitdrukkelijk aan bij de peildatum 2 juli 2015 en de melkproductie en het jongvee, afmestkoe die op dat moment op die peildatum op basis van de bijlage bij de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet plaats vond. Iedere aanpassing van een van deze factoren direct leidt tot een lager recht. In feite vindt daarmee met terugwerkende kracht een aanpassing plaats van het toegekende fosfaatrecht op de bewuste peildatum. Terugwerkende kracht is niet toegestaan als het een aantasting van toegekende rechten tot gevolg heeft.

Dat is onacceptabel en in strijd met het EVRM eigendomsrecht. Er dient een extra clausule te komen dat er op aanvraag fosfaatrechten gecompenseerd wordt als de situatie van 2 juli 2019 een nadeel oplevert.

Maar liefst 2.500 tot 2.750 bedrijven produceren met een lagere productie dan 5.624 kg of een hogere productie dan 10.624 kg.³ Die een grotere kans hebben op nadelige gevolgen, waarover de Toelichting niet duidelijk is.

Na de grote inspanningen tot reductie van melkveestapel vanaf 2015 moet er eindelijk eens een keer duidelijkheid komen zodat de sector weet wat ze bereikt hebben en waar ze staan. Als NMV willen we eerst duidelijkheid over de nieuwe normen en de argumentatie de wijzigingen en de wetenschappelijke onderbouwing met het liefst meetwaarden.

Graag lichten we onze zienswijze aan u toe in een gesprek.

Met vriendelijke groet,

Nederlandse Melkveehouders Vakbond

Harm Wieggersma (voorzitter)

---

³ Boerderij.nl 25 juli 2019